

İbrahim'in Kökleri

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yaratılış 12; Yeşaya 48:20; Yeşaya 36:6, 9; Yeremya 2:18; Yaratılış 13; Yaratılış 14; İbraniler 7:1–10*

HATIRLAMA METNİ: “İman sayesinde İbrahim miras alacağı yere gitmesi için çağrılınca, Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı” (*İbraniler 11:8*).

Artık yaratılış kitabının tam ortasına ulaşmış durumdayız. Bu orta bölüm (*Yaratılış 12-22*), İbrahim'i geçmişini terk etmeye yönlendiren Tanrı'nın ilk çağrısından (*lekh lekha, “Git!” [Yaratılış 12:1]*), onu geleceğini terk etmeye yönlendiren (çünkü geleceği oğlunda var olacaktı) ikinci çağrısına (*lekh lekha, “Git!” [Yaratılış 22:2]*) kadar İbrahim'in yolculuğunu kapsamaktadır. Sonuç olarak, İbrahim sürekli hareket halindeydi, hep göçmendi. Bu sebeple ona aynı zamanda “yabancı” denirdi (*Yaratılış 17:8*).

İbrahim yolculuğunda boşlukta sallanmaktaydı çünkü ne kaybettiği geçmişi ne de göremediği geleceği vardı. İbrahim'in iman yolculuğunu şekillendiren bu iki çağrı arasında İbrahim Tanrı'nın ona güvence veren sesini duymuştu: “Ey Abram, korkma” (*Yaratılış 15:1 KM*). Bu üç sözcük, İbrahim'in yolculuğunun 6., 7., ve 8. haftalarda göreceğimiz üç aşamasını işaret etmektedir.

İbrahim imana örnek oluşturmaktadır (*Yaratılış 15:6*) ve İbrani Kutsal Yazılarında bir iman adamı olarak hatırlanmaktadır (*Nehemya 9:7, 8*). Yeni Ahit'te de İbrahim Eski Ahit'ten en çok bahsi geçen şahsiyetlerden biridir. Bu hafta bunun sebebini görmeye başlayacağız.

*7 Mayıs Sebt Günü'ne hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.

Avram'ın Ayrılışı

Yaratılış 12:1-9 ayetlerini okuyun. Tanrı Avram'dan neden ülkesini ve ailesini geride bırakmasını istedi? Avram nasıl karşılık verdi?

En azından Kutsal Yazı'da kaydedildiği kadarıyla, Tanrı'nın bir insanla son konuşması, Tufan sonrasında tüm canlı varlıklarla bir antlaşma yapacağına ve dünya çapında bir tufanın bir daha asla olmayacağına dair Nuh'a güvence verdiği konuşmadır (*Yaratılış 9:15-17*). Tanrı'nın bu sefer Avram'a söylediği yeni sözü yine bu vaatle bağlantılıdır: *yeryüzünün tüm ulusları* Avram aracılığıyla bereketlenecekti.

Bu vaadin yerine getirilmesi geçmişin terk edilmesiyle başlamaktadır. Avram sahip olduğu her şeyi, ailesini, ülkesini hatta bir parçasını geride bıraktı. Bu gidişin ne kadar yoğun olduğu "git" sözcüğünün metin içerisinde yedi defa tekrarlanmasıyla vurgulanmıştır. Avram öncelikle ülkesinden, o da Babil ülkesinin bir parçası olan "Kildaniler'in Ur Kenti'nden" ayrılmalıydı (*Yaratılış 11:31, Yeşaya 13:19*). Bu "Babil'den çıkma" çağrısı kutsal kitap peygamberleri arasında uzun bir geçmişe sahiptir (*Yeşaya 48:20, Vahiy. 18:4*).

Avram'ın ayrılışı ayrıca ailesini de etkilemekteydi. Avram mirasını ve miras, eğitim ya da tesir yoluyla öğrenip kazandıklarının çoğunu geride bırakmalıydı.

Fakat Tanrı'nın gitme çağrısı daha da fazlasını kapsıyordu. "Git" diye tercüme edilen İbranice ifade *lekh lekha*, kelimesi kelimesine tercüme edildiğinde, "kendi başına git" ya da "kendin için git" anlamlarına gelmektedir. Avram'ın Babil'den ayrılışı çevresinden, hatta ailesinden daha fazlasıyla ilgiliydi. İbranice ifade *kendisine* bir vurgu olduğunu gösteriyor. Avram, Babil'li geçmişini barındıran parçasından kurtulmak için, *kendi başına* ayrılmalıydı.

Bu terk edişin hedefi, Tanrı'nın ona göstereceği "bir ülkeydi". Aynı ifadeler, İshak'ın sunulacağı ve Yeruşalim tapınağının inşa edileceği yer olan Moriya dağı (*2. Tarihler 3:1*) belirten İshak'ın kurban edilmesi bahsinde bir daha kullanılacaktı (*Yaratılış 22:2*). Tanrı'nın vaadi sadece fiziksel bir anayurda dair değildi, dünyanın kurtuluşu da söz konusuydu. Bu kavram, Tanrı'nın tüm halkların bereketleneceği vaadinde yeniden doğrulanmıştır (*Yaratılış 12:2, 3*). *Barakh*, yani "bereketleme" fiili bu metinde beş kez tekrarlanmaktadır. Bu evrensel bereketleme süreci Avram'ın soyu aracılığıyla işleyecekti (*Yaratılış 22:18, Yaratılış 26:4, Yaratılış 28:14*). Metin burada nihayetinde İsa Mesih'le tamamlanacak olan "soydan" bahsetmektedir (*Elçilerin İşleri 3:25*).

Tanrı sizden neyi geride bırakmanızı istiyor olabilir; yani Tanrı'nın çağrısına kulak vermeniz için hayatınızın hangi bölümünü terk etmek zorunda kalabilirsiniz?

Mısır'ın Ayartısı

Yaratılış 12:10-20 ayetlerini okuyun. Avram Vaat Edilen Ülke'yi bırakıp neden Mısır'a gitti? Firavun, Avram'ın tersine nasıl davrandı?

İşe bakın ki, Vaat Edilen Ülke'ye henüz yeni varmış olan Avram, “ülkedeki şiddetli kıtlık yüzünden” (*Yaratılış 12:10*), Mısır'a gitmek için oradan ayrılmaya karar verdi. Kenan ülkesinden insanların kıtlık zamanlarında Mısır'a gittikleri, eski Mısır metinlerince ispat edilmiş durumdadır. Orta Krallık (M.Ö. 2060-1700) döneminde yazılmış bir metin olan Mısır öğretisi Merikare'de, Kenan ülkesinden gelen insanlar “sefil Asyalı” (*aamu*) diye tanımlanmıştır. Ayrıca şöyle tarif edilmektedirler: “Zavallı, suya muhtaç, bir yerde ikamet etmeyen, bacaklarını yiyecek yürüten.”—Miriam Lichtheim, *Ancient Egyptian Literature [Antik Mısır Yazını], 1. Cilt: The Old and Middle Kingdoms [Eski ve Orta Krallıklar]* s. 103, 104.

Eski İsraililer için Mısır'ın ayartması sıklıkla bir sorun oluşturuyordu (*Çölde Sayım 14:3, Yerehya 2:18*). Bu yüzden Mısır, insanların Tanrı'ya değil insanlara güvenmesinin bir simgesine dönüşmüştü (*2. Krallar 18:21; Yeşaya 36:6, 9*). Mısır'da, her gün suyun görülebildiği yerde, imana ihtiyaç yoktu çünkü ülke vaadi her an gözlerinin önündeydi. Tanrı'nın ona söylemiş olduklarına rağmen, kıtlık diyarıyla karşılaştırıldığında, Mısır yaşamak için iyi bir yere benziyordu.

O gün Kenan ülkesini terk eden Avram, Ur kentini terk eden Avram'la çelişiyordu. Önceleri Tanrı'nın çağrısına yanıt vererek Ur kentini terk etmiş bir iman adamı olarak resmedilen Avram, şimdi kendi başına, kendi iradesiyle Vaat Edilen Ülke'yi terk ediyordu. Önceleri, Avram Tanrı'ya güvenirdi; şimdiyse sadece kendisine güvenen, çıkarıcı ve gayri-ahlâki bir siyasetçi gibi davranıyordu. “İbrahim Mısır'da kaldığı süre boyunca insanî zayıflıktan ve kusurdan arınmış olmadığına örneklerini verdi. Sara'nın kendi karısı olduğunu gizleyerek ilahî gözetime güvensizlik etti, hayatında sıklıkla asil örnekleri görülen o yüce iman ve cesaretin eksikliğini ortaya koydu.”—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 130.

O halde, burada gördüğümüz büyük bir Tanrı adamının dahi hata yapabileceği fakat buna rağmen Tanrı'nın ondan vazgeçmeyeceğidir. Yeni Ahit İbrahim'in lütufla kurtuluşun bir örneği olduğundan bahsederken tam olarak bundan bahsetmektedir—lütf. Çünkü lütfun aracılığı olmasa, İbrahim'in de hepimiz gibi hiç bir umudu olmazdı.

Bu öykü imanlı Hristiyanların dahi doğru yoldan sapmalarının ne kadar kolay olduğuna dair bize ne öğretmelidir? İtaatsizlik etmek neden asla iyi bir seçim değildir?

İbrahim ve Lut

Yaratılış 13:1-18 ayetlerini okuyun. Bu öykü karakterin önemi hakkında bize ne öğretiyor?

Avram, Mısır yolculuğu sanki talihsiz bir yoldan sapmadan daha fazlası değilmiş gibi, önceden olduğu yere döndü. Tanrı'nın Avram'la, Vaat Edilen Ülke'ye olan ilk yolculuğundan beri durmuş olan tarihi yeniden başladı. Avram'ın ilk durak yeri, aynı ülkeye olan ilk yolculuğunda olduğu gibi Beytel oldu (*Yaratılış 13:3*). Avram tövbe etmiş ve "kendisine" gelmişti: iman adamı Avram olmuştu.

Avram'ın Tanrı'ya tekrar bağlanmış olduğu, insanlarla olan ilişkisinde, yeğeni Lut ile yaşadığı, toprağın kullanımı konusundaki sorunu çözme biçiminde kendisini gösteriyordu. Ayrıca, barışçıl bir uzlaşma teklif ederek önce Lut'un seçmesine izin vermesi (*Yaratılış 13:9, 10*), Avram'ın ne kadar iyiliksever biri olduğunu gösteren bir cömertlik ve nezaket davranışıydı.

Lut'un en kolay ve en iyi olan bölgeyi, her yerde bol su olan ovayı (*Yaratılış 13:10, 11*), gelecekteki komşularının kötülüğünden hiç endişe duymadan (*Yaratılış 13:13*) kendine istemesi, onun açgözlülüğü ve karakteri hakkında bir şeyler söylemektedir. "Kendisine" ifadesi, bize, "kendilerine" alan Tufan öncesi insanları hatırlatıyor (*bkz. Yaratılış 6:2 KM*).

Öte yandan, Avram'ın davranışı bir iman davranışıydı. Toprakları Avram seçmedi, topraklar ona Tanrı'nın lütfuyla verildi. Lut'un tersine, Avram topraklara ancak Tanrı emrettikten sonra baktı (*Yaratılış 13:14*). Tanrı Avram'la ancak Lut yanından ayrıldıktan sonra yeniden konuştu (*Yaratılış 13:14*). Aslında bu konuşma, Ur'daki çağrısından beri O'nun Kutsal Kitap'ta kayda geçmiş olan Avram'la ilk konuşmasıydı. "Bulduğun yerden kuzeye, güneye, doğuya, batıya dikkatle bak... Gördüğün bütün toprakları sonsuza dek sana ve soyuna vereceğim" (*Yaratılış 13:14, 15*). Tanrı daha sonra Avram'dan toprakları kendine mal etmesi için boydan boya "dolaşmasını" istedi. "Kalk, sana vereceğim toprakları boydan boya dolaş" (*Yaratılış 13:17*).

Rab, burada Kendisinin, yani Tanrı'nın toprakları Avram'a verdiğini açıkça ortaya koydu. Bu bir armağan, Avram'ın iman yoluyla sahiplenmesi gereken bir lütf armağanıydı. O, itaate götüren bir imandı. Burada, Tanrı'nın Avram'a tüm vaat ettiklerini gerçekleştiren yalnızca Tanrı'nın işiydi (*bkz. Yaratılış 13:14-17*).

Başkalarına karşı, onlar bize öyle davranmasa da nazik ve cömert olmayı nasıl öğrenebiliriz?

Babil Koalisyonu

Yaratılış 14:1-17 ayetlerini okuyun. Vaat Edilen Ülke armağanının hemen ardından çıkan bu savaş ne önem taşımaktadır? Bu öykü bize Avram hakkında ne öğretiyor?

Bu, Kutsal Yazılar'da aktarılan ilk savaştır (*Yaratılış 14:2*). Mezopotamya ve Pers ülkesinden dört ordunun oluşturduğu güç birliği karşısında, Sodom ve Gomora dahil beş Kenan'lı ordunun bulunması (*Yaratılış 14:8*), büyük bir çatışma olduğunu gösteriyor (*Yaratılış 14:9*). Bu askeri müdahalenin sebeplerinde biri de, Kenan halklarının Babil'li hükümdarlarına başkaldırması olmalıydı (*Yaratılış 14:4, 5*). Bu öykü her ne kadar belirli, tarihi bir çatışmadan bahsediyor olsa da, bu "küresel" savaşın zamanlaması, yani Tanrı'nın Vaat Edilen Ülke'yi Avram'a armağan etmesinden hemen sonra gerçekleşmesi, bu olaya özel bir ruhsal önem yükler.

Kenan ülkesinden pek çok halkın bu savaşa dahil olmuş olması, bu çatışmada tehlikede olan şeyin ülkenin egemenliğiyle ilgili olduğunu düşündürüyor. İşin ilginç tarafı, Avram'ın ordugâhı, ülkenin tek gerçek sahibi o olduğu için aslında yegâne yetkili taraf, en azından başlangıcında bu çatışmanın dışında kalan tek güç olmuştu.

Avram'ın tarafsız kalmasının sebebi şuydu, Avram için Vaat edilen Ülke askeri güçle ya da siyasi strateji yoluyla kazanılmış değildi. Avram'ın krallığı Tanrı'nın armağanıydı. Avram'ın çatışmaya dahil olmasının tek gerçek sebebi, savaşın gidişatı içinde tutsak alınan yeğeni Lut'un başına gelenlerdi (*Yaratılış 14:12, 13*).

"İbrahim Mamre'deki meşelikte otururken, kaçanlardan birinden savaşa ve esir düşen yeğenine ilişkin haberi öğrendi. Lut'un nankörlüğüne karşın hiç düşmanlık beslememişti. Ona olan tüm sevgisi uyandı ve kurtarılması gerektiğine karar verdi. Her şeyden önce ilahî yönlendirişi arayan İbrahim savaşa hazırlandı."—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 135.

Fakat Avram tüm güç birliğiyle karşılaşmadı. Gece yapılan küçük bir nokta atışı operasyonla sadece Lut'un esir tutulduğu ordugâha saldırdı. Böylelikle, Lut ve onunla birlikte Sodom kralı kurtarıldı. Yani, Tanrı'nın bu imanlı adamı büyük bir cesaret ve yüreklilik gösterdi. Bu olay sonrasında bölgedeki etkisinin büyüdüğüne, insanların onun nasıl biri olduğunu gördüklerine ve kulluk ettiği Tanrı hakkında daha fazla şeyler öğrendiklerine şüphe yok.

Davranışlarımızın diğer insanlar üzerinde nasıl bir etkisi var? Davranışlarımızla imanımız hakkında nasıl bir mesaj veriyoruz?

Melkisedek'in Ondalığı

Yaratılış 14:18-24 ve İbraniler 7:1-10 ayetlerini okuyun. Melkisedek kimdi? Avram, nereden geldiği belli olmayan bu kâhine neden ondalık verdi?

Gizemli Melkisedek'in birden ortaya çıkması uygunsuz değildir. Kenan'lı krallar Avram'a teşekkür ettikten sonra, Avram da şimdi ondalıklarını bu kâhine vererek ona teşekkürlerini sunuyordu.

Melkisedek Şalem kentinden geliyordu. Şalem "barış" anlamına gelmektedir. Bu, savaşın karmaşası sonrasında uygun bir mesajdı.

Melkisedek'in adının bir kısmı olan *tsedek*, yani "adalet" sözcüğü, Sodom kralı *Bera* ("fenalıkta") ve Gomora kralı *Birsha*'nın ("kötülükte") karşısında görünüyordu. Bunlar muhtemelen temsil etikleri değerlere uygun soy isimlerdi (*Yaratılış 14:2*).

Melkisedek, diğer Kenan'lı kralların temsil ettiği vahşet ve kötülük tersine çevrildikten sonra ortaya çıkmıştı. Bu metin ayrıca "kâhin" sözcüğünün Kutsal Kitaptaki ilk kullanımınıdır (*Yaratılış 14:18*). Melkisedek'in, Avram'ın kendi Rab'bi olarak gördüğü (*Yaratılış 14:22*), "Yüce Tanrı" (*Yaratılış 14:18*) ile olan birlikteliği, Avram'ın onu kendi kulluk ettiği Tanrı'nın bir kâhini olarak gördüğünü işaret ediyor. Fakat Melkisedek'in Mesih'le bir bağlantısı olduğu düşünülmemelidir. O, Allah'ın o zamanın halkı arasındaki temsilcisiydi (bkz. Ellen G. White Yorumları, *The SDA Bible Commentary [Yedinci Gün Adventist Kutsal Kitap Şerhi]*, cilt 1, s. 1092, 1093).

Aslında Melkisedek bir kâhin olarak resmi bir görev yürütüyordu. "Ekmek ve şarap" getirdi. Bu birliktelik sıklıkla taze sıkılmış üzüm şirasının [yeni şarap] (*Çölde Sayım 7:13, 2. Tarihler 31:5*) kullanıldığını ima etmektedir ve ondalıkların verilmesi konusunda bir daha ortaya çıkmaktadır (*Yus. 14:23*). Ardından da Avram'ı bereketledi (*Yaratılış 14:19*).

Bu arada Avram, Yaratan Tanrı'ya, "Yeri göğü yaratan yüce Tanrı'ya" (*Yaratılış 14:19*) bir karşılık olarak, "her şeyin ondalığını Melkisedek'e verdi" (*Yaratılış 14:20*). "Yeri göğü yaratan yüce Tanrı" tanımlaması Yaratılış öyküsünün başlangıcına (*Yaratılış 1:1*) gönderme yapmaktadır. Oradaki "göğü ve yeri" ifadesi toplam ya da "her şey" anlamına gelmektedir. Aynı şekilde, ondalık da her şeye sahip olan Yaratan'a olan minnettarlığın bir ifadesi olarak anlaşılmıştır (*İbraniler 7:2-6; Yaratılış 28:22 ile karşılaştırın*). Çelişkili bir biçimde, ibadet eden kişi ondalığı Tanrı'ya bir armağan olarak değil, Tanrı'dan bir armağan olarak anlamıştır çünkü en başta bize her şeyi veren Tanrı'dır.

Ondalık vermek neden imanın güçlü bir göstergesi ve aynı zamanda imanı güçlendiren bir davranıştır?

EK ÇALIŞMA: Ellen G. White, *Geçmişten Sonsuzluğa 1. Cilt*, 65–72 sayfaları arasındaki “İbrahim, Kenan’da İyi Bir Komşu”, bölümünü okuyun.

“Mesih’in kilisesi bir bereket olmalı ve kilise üyeleri de başkalarını bereketledikçe bereketlenmelidir. Allah’ın tüm dünyanın önünde bir halk seçmek-teki amacı, yalnızca onları oğullar ve kızlar olarak evlat edinmek değil, aynı zamanda onlar aracılığıyla ilahi aydınlanmanın faydalarını dünyaya iletme-tti. Allah İbrahim’i seçtiğinde, bu salt Allah’ın yakın dostu olsun diye değil, fakat aynı zamanda Rab’bin uluslara bahşetmeyi arzuladığı değerli ve hususi ayrı-calıklar için aracı olsun diye idi. O, etrafındakilerin ahlâki karanlığı arasında bir ışık olacaktı.

“Allah, çocuklarını her ışıkla ve gerçeikle bereketlediğinde, bu sadece onların sonsuz yaşam armağanına sahip olmaları için değil, onların etrafında olanların da manevi olarak aydınlanmaları içindir... ‘Yeryüzünün tuzu sizsiniz.’ Ve Allah çocuklarını tuza dönüştürdüğünde, bu sadece onların kendilerinin korunması için değil, aynı zamanda onların başkalarının korunması için ara-cılar olmaları içindir...”

“Siz Allah’ın binasında diri taşlar olarak parlıyor musunuz? Her iş anlaşması sırasında üzerimizde denetleyici bir etkiye sahip değilse, bizdeki gerçek din değildir. Hayatımızın çalışmasına dokuyacağımız, uygulanabilir bir dindarlığa sahip olmamız gerekmektedir. Mesih’in dönüştüren lütfuna yüreklerimizde sahip olmalıyız. Çok daha az benliğe ve daha fazla İsa’ya ihtiyacımız var.”—Ellen G. White, *Reflecting Christ [Mesih’i Yansıtmak]*, s. 205

Tartışma Soruları:

1. İbrahim’in bereketlenmesinin ışığında, “Seni kutsayaca[ğım]... Bereket kaynağı olacaksın” (*Yaratılış 12:2*), bereketlenmek ne anlama gelmektedir? Biz de, Avram ile aynı Tanrı’ya kulluk eden bir halk olarak, başkaları için nasıl bir bereket olabiliriz?
2. İbrahim’in karısıyla ilgili söylediği yarım yalanda yanlış olan neydi? Hangisi daha kötü, yalan söylemek mi yoksa bazı doğruları söylerken aynı zamanda teknik olarak yalan söylemek mi?
3. *Yaratılış 14:21–23* ayetlerini, Avram’ın Sodom kralının teklifine verdiği yanıtı bir daha okuyun. Neden bu şekilde karşılık verdi ve bu öyküden hangi önemli dersi çıkartabiliriz? Kralın kendisine teklif ettiğini almaya karar vermiş olsaydı, Avram aklanmış olmayacak mıydı?